

Izhaja:

10., 20. in 30. dan vsakega meseca; ako je ta dan nedelja ali praznik, dan poprej.

Dopisi naj se izvolijo frankovati.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 10 kr. od garmond-vrste za vsakokrat.

MIR.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Velja:

za celo leto za bolj premožne 2 goldinarja; za manj premožne rodoljube pa 1 gld. 50 kr.

Denar naj se pošilja pod napisom:

Upravništvu „Mira“ v Celovcu.

Leto XIV.

V Celovcu, 10. vel. travna 1895.

Štev. 16.

Dr. Gregorčič, dr. Rainer in koroška kmetijska družba.

V proračunskem odseku državnega zbora je goriški poslanec dr. Gregorčič (hvala mu za to!) naznanil naše pritožbe zoper koroško kmetijsko družbo, kar se tiče porabe delavne moči g. dr. Kramarja. Te pritožbe so:

Dr. Kramar je bil na prošnjo našega katoliško-političnega in gospodarskega društva v prvi vrsti za to na Koroško poslan in za to dobiva 700 gld. letne plače od poljedelskega ministerstva, da bi slovenske kmete v kmetijskih vedah poučeval v slovenskem jeziku, ktere ga drugi učitelji koroške kmetijske družbe niso zmožni. Kmetijska družba pa rabi g. dr. Kramarja za druge opravke, le redko ga pošilja med slovenske kmete, namesto njega pa pošilja med Slovence pogosto g. Kohlerta, g. Hirscha in druge gospode, ki slovensko ne znajo in toraj po nemško govorijo. Naravna posledica je, da se zamorejo takih shodov s pridom udeleževati le taki kmetovalci, ki nemščino dobro razumejo, ostali slovenski kmetje pa ostanejo brez pouka. — Druga pritožba je, da kmetijska družba teh shodov ne napoveduje zadostno; ker tedaj kmetovalci za shod ne zvejo, tudi govorov poslušati ne pridejo. Če družba že noče shodov naznanjati v „Miru“, ki bi bil najpripravljeni list za ta namen, ker je med slovenskimi kmeti močno razširjen, naj jih pa razglašajo vsaj v uradni „Celovčanki“. Vidi se skoraj, kakor da je družbi več za ponemčevanje, kakor za kmetijski pouk in napredek. Tako na blizu je dr. Gregorčič govoril, in resnične so bile njegove besede. Nasproti pa mu je govoril liberalni celovski poslanec dr. Rainer. On je rekel, da slovenskih govorov ni treba (?!), ker slovenski kmetje na Koroškem skoraj že vsi (??) nemško znajo in nemščino še bolje zastopijo, kakor „novo“ slovenščino. Nadalje je rekel, da ni res, da bi družba svojih shodov po deželi ne naznanjala, ona naznani vsaki nameravani shod dotični kmetijski podružnici. — Poslanec Klun se je za slovenščino potegnil in je rekel, da to ni res, da bi koroški kmetje ne razumeli pismene slovenščine, katero naši nasprotniki „novo“ imenujejo, kajti ko bi je ne razumeli, bi jih ne bilo toliko pri Mohorjevi družbi, ktera izdaja vse svoje knjige v pismeni slovenščini. Na

to se je oglašil g. minister grof Falkenhayn. On se je čudil nad vsem tem, kar je slišal iz ust dr. Gregorčiča. Takih pritožeb zoper koroško kmetijsko družbo ni bil pričakoval. Rekel je, da ga je stalo mnogo truda, prej ko se mu je dovolil slovenski potovalni učitelj za Koroško. Zato je ministra zabolelo, ko je moral slišati, da se dr. Kramar ne rabi za tisti namen, zavolj ktere ga je bil v Celovec poslan. Nasproti dr. Rainerju je minister rekel, da on ne verjame, da bi slovenski kmetje kak drug jezik bolje zastopili, kakor svojo materno slovensko besedo. Če se bo on (minister) prepričal, da so pritožbe, ki jih je naštel posl. dr. Gregorčič, resnične, potem bo on na to silil, da se bo rabil dr. Kramar za njegov pravi namen, namreč za poučevanje slovenskih kmetov.

Iz tega pogovora se vidi, da je poljedelski minister grof Falkenhayn popolnoma pravičen gospod. Nasprotno je pa celovski poslanec dr. Rainer kakor zvita kača našo pravico in naš napredek s tistimi starimi strupenimi lažmi in zvijačami umoriti skušal, s kterimi so koroški liberalci do zdaj še vsako naše početje na Dunaju počrtniti in zabraniti znali. Najprej nam svojo nemščino pri durih in oknih in celo skozi dimnik v hišo tlačijo, slovenskim otrokom in odraslim masijo nemščino v usta in ušesa, in kedar se po toliki sili naših ljudij prime sčasoma nekaj nemških besed, tedaj brž vsi veseli kličejo med svet, da je slovenščina na Koroškem že konec, da že vsi nemško znajo itd. Ni nam treba dostaviti, da so to smešne laži. Če kdo toliko nemško zna, da more po nemško prodati en voz drv, ali da si zna v gostilni po nemško poklicati jedi in pijače, to se še ne pravi, nemško znati! Daj mu kako nemško knjigo ali nemšk časnik v roke in prašaj ga, naj ti pové, kaj notri stoji, pa se boš brž prepričal, da razume komaj vsako tretjo ali četrto besedo, od vsega pa nič. Š to lažjo, da Korošci že vsi nemško znajo, nam zabranjujejo slovensko uradovanje, s to lažjo so odstranili celo slovenščino od koroškega polka, da se častnikom ni treba več slovenščine učiti. Pisali so namreč na Dunaj, da je pri koroškem polku (regimentu) izmed vsakih sto vojakov (žolnirjev) komaj deset Slovencev in še ti skoraj vsi nemško znajo!! To površno besedo „skoraj vsi“ imajo sploh vedno na jeziku, kedar je njim v korist. Mi smo pa sami

govorili z vojaki 7. polka Khevenhüller in ti so nam zatrdili, da je pri koroškem (7.) polku polovica slovenskih vojakov, nekaj zato, ker so slovenski Korošci za vojaščino bolj sposobni ko nemški, nekaj pa za to, ker pri koroškem polku služi tudi precej Kraševcev, ki so deloma Kranjci, deloma tržaški in goriški Slovenci, v manjšem številu primorski Lahi in Hrvatje. Teh Kraševcev ne zna nobeden nemško, toraj že v pogledu na to je bila beseda „skoraj vsi“ lažnjiva. Pa tudi koroški slovenski vojaki niso „skoraj vsi“ nemščine zmožni; kar jih pride iz kapelskega in pliberškega okraja, so „skoraj vsi“ trdi Slovenci (da se enkrat poslušimo te nemškutarske besede), da „skoraj nobeden“ ne zna besedice nemške, ko k vojakom pride. V treh letih seveda mu ubijejo nekaj nemških besed v glavo. Pa tudi izpod drugih sodnij jih pride mnogo, ki ne znajo nemško. Kar velja o vojaških novicah, to velja tudi o kmetih. Če bi mi koroški Slovenci namesto Kirschnerja drugega poslanca imeli, da bi se tudi slovenskih pravic nekoliko spominjal, in če bi bil tisti član proračunskega odseka, on bi bil Rainerja lahko še bolj krepko zavrnil, kakor je bilo to g. posl. Klunu mogoče. Klun je pokazal svojo dobro voljo, pa tega od njega ne moremo zahtevati, da bi on vse koroške kraje tako dobro poznal, da bi vedel, koliko kmetov v tej ali drugi občini zna, in koliko jih ne zna nemško. Zato si na Rainerjevo izmišljeno besedo „skoraj vsi“ ni upal odgovoriti. Mi Korošci pa take laži ne bomo dalje požirali in hočemo poljedelskemu ministru naznaniti, koliko je na tej besedi „skoraj vsi“ resnice. To moramo tembolj storiti, ker nas je g. minister k temu tako rekoč pozval in opominjal, ko je rekel, da „če se prepriča o resničnosti dr. Gregorčičeve pritožbe itd. . . .“

Dr. Rainer in maloštevilni njegovi nemško-liberalni pristaši sodijo koroške Slovence po bližnji celovski okolici: ker slišijo slovenske kmete iz Otoč, Št. Martina, Št. Jurja, Št. Jakoba itd. nemško in slovensko govoriti, zato mislijo, da je tudi drugodi tako. V resnici je pa drugače. Pod kapelsko sodnijo je samo v trgu nekaj Nemcev, zunaj trga boš pa težko našel človeka, ki bi nemško znal; še lomiti po nemško ne znajo, ker taki, ki so se pri vojakihi nekaj nemščine naučili, jo zopet pozabijo. Tudi pod obširno pliberško sodnijo, ki šteje 21.000 duš, znaš po celo uro daleč hoditi, prej ko spet narajmaš kmetskega človeka, ki bi dobro nemško znal. Pa čemu treba tako daleč od Celovca trditi Slovencev iskati?! Poglejmo na goro Osojnico (Satnje), ki jo imamo vsaki dan pred nosom: tam ste dve fari in občini Radiše in Medgorje, kjer nemščino le za silo lomijo ali je pa čisto nič ne znajo. Kdo pa zna nemško v Selah ali pa v Šmarjeti in v Slov. Plajbergu? Koliko jih zna nemško v Svečah, v Bilčovsu, v Podgorjah ali v Št. Jakobu? Kje so tedaj Rainerjevi „skoraj vsi“? Okoli Guštanja vemo, da kmetje ne znajo nič nemško. In vender je družba Nemca g. Kohlerta doli poslala in je po nemško govoril. Poslušalcev je imel malo, in misliti si moramo, da so ga poslušali le guštanski „purgarji“ in morda kak učitelj. Slovenski kmetje iz okolice pa morda še povabljeni niso bili, in če so bili, kaj jim to koristi, če pa govornika ne zastopijo! Komu pa so, vprašamo mi, komu so namenjeni kmetijski poučni govori? Ali ne morda kmetom? Če pa kmetijska družba v Guštanj, kjer kmetje nič nemško ne znajo, pošilja nemškega učitelja, potem si moramo misliti, da so kmetijski govori v prvi vrsti potrebni za fužinske delavce in za krojače, čevljarje, kovače, ključarje itd. guštanskega trga! Tudi v Libeličah je govoril g. Kohlert, seveda po nemško. Radi bi zvedeli, koliko kmetov je tam, ki bi dobro nemško znali; kajti le tisti bo zastopil nemški govor ali nemško pridigo, kdor dobro nemško zna, ne pa tisti, ki zna le nekaj besed. Sploh pa se nemški učitelji pošiljajo na vse slovenske kraje v celovski in beljaški okolici, v zilski in rožni dolini. Še dr. Kramar mora najprej po nemško, in potem še le bolj na kratko po slovensko govoriti. Tako je bilo v Tinjah in v Ilovljah (Kanonhof).

Klevetniku.

Kot razni drugi národi na sveti
Pravico ima i slovenski rod
Na svoji zemlji svóobodno živeti
In v svojem domu biti — ón gospod!
Bog njega v krasne kraje je naselil
Ter govor najmilejši mu podelil;
Če pa ljudem, ki iz posesti té
Pregnati brezobzirno ga hoté,
Z odločnostjo Slovenec se upira
In če domá svoj jezik govori
In noče, da ga tu mu kdó prezira,
Komú-li kaj krivice s tem stori?
Le svojo last pošteno on varuje,
Po tujem rok nikoli ne steguje!
In vender nanj srdí se mnog tujčin
Ter mu želí le — škodo in pogin,
In ko že vidi v stiski ga in reví,
Ne ohladí se mu do njega srd:
Nasičen bil bi v svojem divjem gnevi
Le tákrat, ko bi gledal — njega smrt!
Ves dobri svet miluje zdaj Ljubljano,
S potresom zrušeno in razdejano,
A zlobnež ptuj vesel zrè — bedo nje;
Vidèč pa, da usmiljeni ljudjé
V pomoč hité nesrečnikom slovenskim,
Preprečiti on skuša to — z lažmi,

Ki trosi v svet z jezikom jih peklenkim
Ter ž njimi ves slovenski rod grdí,
Da bi pred slednjim ljudstvom ga počrnil
Ter s tem dobrotnike mu proč odvrnil . . .
A kdó bo tebe, obrekljivec, kdó
Poslušal ter ti verováł slepó?!
V besedah tvojih kaže se le tvoja
Hudobnost, ki — surovosti je znak;
Vsak poštenjak nemilo te obsoja,
S tebój je le, kdor tebi je jednák!
Svetá sovraštvó in zaničevanje
Ti žel za svoje podlo boš dejanje,
In če Pravični tebe bo zadél
Z osveto, ječál bodeš — osamel! — —

Fr. Selski.

Smešničar.

Mož (pijanček): „Velblod (kamela) lahko osem dnij dela, ne da bi kaj pil.“

Žena: „Ti pa lahko osem dnij piješ, ne da bi kaj delal.“

Zdravnik: „Vi postrežnica, kaj delajo moji bolniki, kterim sem véčeraĵ novo zdravilo zapisal?“

Postrežnica: „Šest jih je nicoj umrlo.“

Zdravnik: „Kaj pa je s sedmim? Saj sem sedmerim zdravilo zapisal.“

Postrežnica: „Tisti še živi; on ni hotel piti.“

Pa pustimo to vprašanje za trenotek na strani, koliko kmetov v enem kraju nemško zna, in koliko je trdih Slovencev; naj bo to, kakor hoče, vendar nam ostane ena resnica: če bo kmetijski učitelj po slovensko govoril, ga bodo vsi zastopili, če bo pa po nemško govoril, ga bodo zastopili le nekteri. Iz tega sledi: naj govori po slovensko! Tudi to bomo g. ministru povedali.

Pa še nekaj imamo govoriti z g. dr. Rainerjem. On je kmetijsko družbo zagovarjal, češ, da svoje shode naznanja po svojih podružnicah. To pa nam ne zadostuje. Kmetijske podružnice med Slovenci štejejo le malo članov, ki so navadno z načelnikom vred liberalci in nemškutarji. Slovenski kmetovalci nimajo veselja do družbe, ker vidijo, da ona za Slovence le malo ali nič ne skrbi, družbini služabniki, kakor Schütz, Hirsch itd. pa so strastni sovražniki slovenščine in slovenske stranke. Če tedaj pride pismo na „gauvorstanda“, da bo prišel tje učitelj in bo govoril o tem in tem, naznani to načelnik svojim maloštevilnim soudom podružnice, morda še ne vsem, slovenskih sosedov pa ne vabi; nekaj za nje ne mara, nekaj pa si misli: „čemu jih bom vabil, saj nemško itak ne zastopijo“. To niso kaki prazni marni, ampak skazana resnica: na več krajih se je že zgodilo, da so slovenski kmetje za tak shod še le potem zvedeli, ko je že minul in je učitelj že odšel. Dosedanji način, kmetijske govore naznanjati, toraj nikakor ni uspešen in ne zadostuje. Tudi to moramo ministru povedati.

Zdaj imamo pa nujno prošnjo do koroško-slovenskih rodoljubov, posebno do č. gg. duhovnikov in županov. Ugovori dr. Rainerjevi se morajo na vsak način zavrniti, da bo g. poljedelski minister videl, da je g. dr. Gregorčič resnico govoril. Pa naše slovensko politično društvo tega samo ne more izvršiti. Tudi odbornikom tega društva ni vsaki kraj, vsaka vas, vsaka fara, vsaka občina in prebivalstvo v njih tako natančno znano, da bi zamoglo društvo za gotovo reči: „mi dobro vemo, v tej občini zna toliko kmetov nemško dobro, toliko le za silo, toliko pa čisto nič“. Take z dobro vestjo in polnim prepričanjem podpisane izjave zamorejo narediti le dušni pastirji in župani, ki so več let v dotičnem kraju ter vse ljudi dobro poznajo. Mi prosimo toraj vse slovenske župnike, farne oskrbnike, župane in občinske svetovalec, naj naredijo za vsako občino posebno izjavo, v kateri naj povejo, koliko je v tej občini na blizu 1. gospodarjev, ki čisto nič nemško ne znajo, 2. takih gospodarjev, ki le za silo lomijo nekaj nemščine, 3. takih gospodarjev, ki znajo dobro nemško. To izjavo naj podpišejo: a) župan, b) vsi duhovniki v tistoj občini, c) občinski svetovalec in odborniki, šolski svetovalec in sploh možje v zaupnih službah (Vertrauensstellungen), pa vsak naj pristavi, ktero zaupno službo da ima („župnik, provizor, kaplan, župan, obč. svetovalec, šolski načelnik itd.“). Če tega ne storimo in bi se na izjavi brala sama imena, rekli bi nasprotniki: „Kdo pozna te ljudi? Morda so kake pastirje naložili in jih plačali, da so se podpisali!“

Še le potem, kedar bomo zadosti takih „izjav“ imeli, zamoremo dr. Rainerju in njegovim tovarišem nasproti stopiti. Če bi samo politično društvo naredilo spomenico in bi se podpisali kaki trije odborniki tega društva, tako dolgo dr. Rainer še zmirom lahko reče ministru: „Kaj je na tem, kar tukaj govorijo ti podpisanci? Ali mar jaz poslanec dr. Rainer in poslanci Moro, Ghon, Kirschner, Steinwender, Tschernigg, Elbl itd. nismo toliko vere vredni, ko ti odborniki in njih društvo? Mi pravimo, da je vse laž, kar ti v svoji spomenici pišejo!“ Tako bi liberalni poslanci govorili, in minister spet ne bo vedel, komu bi verjel. Če mu pa podamo toliko izjav in toliko podpisov od župnikov, županov itd., potem si bo minister mislil: „Župnik, župan in svetovalec vsake občine bojo za svoj kraj ja bolj vedeli, koliko kmetov nemško zna, in koliko ne, kakor pa ti gospodje poslanci, ki večidel v mestu čepijo in kmete le od daleč poznajo.“

Za te izjave toraj nujno prosimo; naj se pošiljajo na odbor katol. polit. društva za Slovence na Koroškem. Med tem bomo pa spomenico spisali, in potem bomo vse vkup poslali na poljedelsko ministerstvo. Tako upamo g. dr. Kramarja in njegove znanosti pridobiti za korist slovenskih kmetov na Koroškem.

Dopisi prijateljev.

Slovenci! Zakurite na večer 4. mal. srpana v čast slovanskima apostoloma sv. Cirilu in Metodu po vseh slovenskih gorah in planinah prav mnogo kresov.

(Kronski darovi za Velikovoško šolo.) Za Velikovoško šolo darovali so 18 kron namesto venca umrlemu rodoljubu slovenskemu, Janezu Vilčniku na Zilji, njegovi prijatelji vsak po 1 krono, in sicer: gg. Jan. Gailer p. d. Iliž, Gregor Einspieler, Val. Kraut, Jož. Lendovšek, Fr. Bergman, Mih.

Kržič, Janez Lapuš, Matija Wutti p. d. Pajovec, Gašpar Trupe, Matevž Kofler p. d. Storej, Tomaž Aiholzer p. d. Hojž, Janez Fuger p. d. Smoja, P. Markovič, pivovar Tomaž Treiber, Pav. Griesnik, Janez Pfeifer p. d. Jugovec in Vek. Knafelc. — Dalje je darovala slavna hranilnica in posojilnica v Velikovu 400 kron; č. g. France Mibl, župnik v St. Lipšu, 2 kroni; družba č. gg. duhovnikov, zbranih dné 15. vel. travna v Starem Trgu pri Slovenjemgradu, 6 kron, na shodu slovenjegraške podružnice v Pamečah dné 23. vel. travna nabranih 10 kron, cerkovnik Anton Kasl na Zelinjah 1 krono, Tomaž Cikulnik p. d. Škorjanc v Mrzli vodi 2 kroni, Ožbalt Jamnik p. d. Ilkart na Blatu pri Zelinjah 2 kroni. Skupaj 441 kron. Vsem presrečna hvala! Živeli nasledniki!

Iz Celovca. (Koroški slovenski posojilnicam!) Nekatere nemške posojilnice na Koroškem snujejo lastno „zvezo koroških posojilnic“ in bodo imele dné 20. rožnika v Celovcu shod, na katerem se bodo o tem razgovarjali. Na čelu temu gibanju so posojilnice v Dürnfeldu, v Gradesu in v Zgoranjem Mühlbachu, ki so v nemško-liberalnih rokah. Poklicali bodo k sodelovanju koroški deželni odbor in c. k. koroško kmetijsko družbo. Vabila k pristopu pošiljajo tudi slovenskim posojilnicam. Vse pa kaže, da se nam Slovincem od take zveze ni kaj dobrega nadejati. Torej pozor! — Slovenci imamo „zvezo slovenskih posojilnic v Celji“, ki tako vzorno in blagotono deluje za prosep in napredek slovenskih posojilnic in ki si je zlasti za Koroško že pridobila premnogo zaslug. Zato naj vse slovenske posojilnice koroške trdno ostanejo pri tej naši zvezi in naj ne iščejo neugodnih zvez tam, kjer imajo prvo besedo naši nasprotniki, ktere menda vendar že dobro poznamo in od katerih vemo, da nam nič dobrega ne privoščijo. Svoji k svojim! Ne udajmo se!

Iz Vetrinjskega Kloštra. (Kušaj ušel!) Oh, „bauernbundarji“, kaj bote neki zdaj začeli; eden vaših najboljših generalov, „ta prvi za Kirschnerjem“, jo je potegnil v deveto deželo, tam kjer poper raste! Njega bi pač ne bilo škoda, pa škoda za denar, ki ga je ljudem odnesel. Goljufani so celó mnogi ubogi delavci, ki so mu zaupali svoj prihranjeni denar, ki so ga s krvavimi žulji v dolgih letih prisluzili in za starost na stran položili; zdaj jih čaka na starost pa beraška palica! In kakošne časti so temu človeku skazovali! Bil je ravnatelj v Morovi suknarski tovarni, podpredsednik „bauernbunda“, občinski odbornik v Vetrinjah, načelnik kmetijske podružnice Vetrinjske itd. V Celovcu je bil pri tako imenovanih nemških huj-skačih zelo priljubljen in spoštovan, ker so ga za politične svoje namene dobro potrebovali. Dopisoval je v razne liberalne časnike ter navadno udrihal po Slovincih, če tudi je bil sam sin slovenskih starišev. Ko smo hoteli pri zadnji občinski volitvi poštenega Podstražišnika izvoliti v občinski odbor, takrat so liberalci vpili: „Tega slovenskega huj-skača pa že ne!“ Ljubši jim je bil Kušej. Načelnikstvu kmetijske podružnice se je hotel Kušej na shodu v „Kanonhofu“ sam odpovedati, pa Žih-poljski župan Sekalnik je na to silil, da je bil Kušej spet izvoljen. Za koliko je ljudi opeharil, se bo težko natančno zvedelo, ker bodo nekteri liberalci, ki so bili osmukani, rajši molčali. Delavski blagajnici v Vetrinjah je bojda odnesel okoli 2000 gld., pa tiste je menda g. Moro povrnil. Kušej je bil tudi blagajnik krajevne zavarovalnice zoper točo, pa za ta denar je g. poslanec Kirschner odgovoren. Zastopal je pa Kušej še neko drugo zavarovalnico, ali je tista kaj prizadeta, ne vem. Neka gospa zgubi 4000 gld., neka vdova v Celovcu pa celó 10.000 gld. Neka delavka zgubi 900 gld., druga delavka 500 gld., neki tesar 300 gld., neka revna kočarica 300 gld., neki kmet 500 gld., neki gostir 250 gld., neki cunjar 500 gld., kmet R. 500 gld., neki P. 200 gld., neki delavec 300 gld. Na posodo je iskal tudi pri gostirki „Ledrarci“. Ona pa mu ni hotela nič dati, rekši: „Saj ste mi že dosti škode naredili, ko ste vsem delavcem mojo gostilno prepovedali, ker je moj rajni mož s Slovinci volil!“ Čast tebi, poštena žena in tvojemu poštenemu rajnemu možu! Ko bi bili vsi koroški Slovenci tako srčni in odločni in bi se ne tresli pred vsakim mogočnim liberalcem, potem bi bilo veliko bolje za nas vse! Naši liberalci so zdaj vsi poparjeni, kakor bi jih s kropom polil. Toda, liberalci, ne žalujte za Kušejem, on je šel le v Ameriko k Mačniku in Kutniku, da jima pové, kako na Koroškem liberalni obroč že poka; morda pridejo vsi trije spet nazaj in tisti obroč spet skrpajo in vkup skujejo; toda, mislim, dolgo bote morali čakati. Ti zapeljano ljudstvo pa, ki si zdaj slepo tekalo za liberalnimi preroki ter po njih naukih zmirlalo duhovnike in poštene Slovence, odpri zdaj svoje oči in spreglej, da vidiš, kam so te pripravili ti krivi preroki in kak dobiček imaš od njih! Povrni se h krščanski veri in krščanskim šegam, potem te bo Bog zopet blagoslovil in te branil zoper vse nevarnosti in nesreče!

Iz Vrat. (Kaj bo s tem vremenom?) Pri nas smo imeli hudo zimo. Snega je bilo toliko, da se je sadno drevje lomilo. Upali smo veliko sadja. Pa zasukalo se je drugače. Mali traven nam ni dopadel, veliki traven ni bil dosti boljši in

letos pač ne zasluži, da ga toliko preslavljamo. Koj mraz in še sneg! Vse zdihuje: kaj bo, kaj bo! Cvetje na drevju je deloma zmrznilo; orehi imajo vse vrčičke osmojene; krompir in turšica sta kakor „špehova salata“. Čebelarji smo se veselili obilih mladih rojev, pa jih ni skoraj nič. Nekteri panji bodo morda še stare matice pomorili.

Iz Velikovca. (Letni občni zbor naše posojilnice) vršil se je dné 26. maja t. l. pri „Aufmuthu“-u pri prav obilni udeležbi. Posojilnica imela je koncem leta 1894. 310 zadružnikov; hranilnih vlog je bilo v l. 1894. vloženi 32.310 gld. 17 kr.; izposodilo se je 85.985 gld. 24 kr., nazaj vrnilo se je posojil 70.904 gld. 65 kr. Vse hranilne vloge so iznašale koncem l. 1894. 57.123 gld. 02 kr., posojila 65.145 gld. 65 kr., rezervni fond pa 1689 gld. 44 kr. Izvolili so se vsi prejšnji odborniki, le namesto č. g. župnika Antona Kesarja, ki so se v Prevalje preselili, se je izvolil gosp. kanonik Franc Holec, ki prevzame zdaj tudi tajništvo posojilnice. Sklenilo se je, da se imajo od 1. prosinca t. l. zadružni deleži obrestovati in sicer po ravno tistih odstotkih, kakor hranilne vloge. Od čistega dobička, ki iznaša 1119 gld. 34 kr., dovolilo se je darilo za slovensko šolo v Velikovu 200 gld. in za po potresu poškodovane na Kranjskem 50 gld., ostali čisti dobiček se dene v rezervni fond. Odslej naprej bo naša posojilnica uradovala v cerkvenih ulicah št. 44. (v stanovanji čast. gosp. kanonika Holecu). Ker sta se predsednik in blagajnik odborništva odpovedala, vršil se bo dné 19. t. m. izvanredni občni zbor. Več pove vabilo na zadnji strani.

Iz Velikovca. (Nov glavni oltar.) Naprava novega glavnega oltarja za našo starodavno gotično mestno cerkev je zdaj že od preč. knezoškofijstva in od visoke deželne vlade potrjena. Načrt gotičnega novega oltarja, kojega je napravil še rajni arhitekt Stipberger v Celovcu, je po sodbi znanega strokovnjaka g. konservatorja P. Norberta Lebingerja eno najboljših Stipbergerjevih del. Glavni podobi ste Izveličar naš in pred njegovimi nogami klečeča spokornica sv. Magdalena, patroninja naše cerkve; obe podobi ste v pravi velikosti. Na straneh ovih glavnih podob se nahajata sv. Lazar in sv. Marta, brat in sestra sv. Magdalene. Zgoraj nad glavnimi podobami je podoba sv. matere Ane, na straneh zagledamo sv. Jožefa in sv. Janeza Krstnika in prav zgoraj pa sv. Roka, znane koroške patrone. Vse te podobe se bodo izrezale iz lipovega lesa, oltarna miza, tabernakelj in pa oltarne stopnice iz mramorja, duri tabernakelja pa iz medenine. Stroški novega oltarja so proračunjeni na 5834 gld. 88 kr., in sicer kiparsko delo na 3895 gld., kamnoseško na 1839 gld. 88 kr., in pasarsko na 100 gld. Po priporočilu preč. knezoškofijstva se je to imenitno delo naročilo pri našem slavem rojaku gospodu Vekoslavju Progarju, akademiknem podobarju v Celovcu. Naj Bog ohrani g. Progarja v dobrem zdravju, da bo zamogel to umetniško delo srečno zmagati Bogu v čast in svojemu lastnemu imenu v povzdigo.

Iz Št. Ruperta pri Velikovu. (Nov Božji grob.) Ob Veliki noči smo dobili letos nov Božji grob, ktereга nam je jako umetniško napravil gosp. Ludovik Grile, akademični slikar v Ljubljani. Božji grob obstoji iz dveh obokanih kulis, kateri ste zelo okusno in živo slikani, zadaj je zelo lepo na platno slikana podoba mesta Jeruzalema. Vse delo je nadrobno zelo umetniško izdelano. Z dobro vestjo moremo tega nadarjenega umetnika vsem slovenskim cerkvenim predstojništvom najtopleje priporočati.

Iz Št. Jurija na Vinogradih. Letni občni zbor podružnice sv. Cirila in Metoda za Velikovec in okolico se je na binkoštni pondeljek pri nas prav sijajno vršil. Prišlo je v naš samotni kraj kakih 150 udeležencev. Prvi govornik je pojasnil namen družbe sv. Cirila in Metoda, dokazoval je, kako vestno ona svoj namen izvršuje in pozval navzoče, naj se je tesno oklenejo, in to tem bolj, ker ravno za velikovoško okolico družba največ stori, ko zida z velikimi stroški štirirazredno slovensko šolo v Velikovu. Kot drugi govornik nastopil je velezaslužni gosp. Rozman, ki je v eno uro trajajočem izvrstnem govoru govoril o verski in narodni šoli. Bog ohrani nam tega nadarjenega gospoda v krepkem zdravju! Lepo hvalo mu za njegov trud izrekamo. Ko se je stari odbor vnovič izvolil, so se pobirali letni doneski. Nabralo se je 30 gld. 86 kr. udnine, kar je za naš samotni kraj prav veliko. Pri prosti zabavi je nas kar iznenadil na novo sestavljeni pevski zbor slovenskih fantov iz Zelinja, ki je pod vodstvom Fišarjevega Jozeja izvrstno pel pesmi, ktere mu je poslal brat „Gorotan“ iz Šmihela pri Pliberku. Naj se vrli pevci še nadalje pridno vadijo in naj polagoma skusijo napraviti pevsko društvo; zagotovljeni naj bodo, da smejo računati na podporo vseh zavednih rodoljubov velikovoške okolice. Bog živi pevce in njih vrlega voditelja!

Iz Črneč. (Podružničen shod.) V nedeljo dné 26. mal. travna napravila je podružnica sv. Cirila in Metoda za Tolsti Vrh in okolico svoj drugi

letošnji shod v prijazni gostilni g. J. Kurteu-a p. d. Sitarja na Brodu ob Spod. Dravogradu. Udeležba je bila gledé na tukajšnje krajevne in narodne razmere prav dobra. Zlasti vrli Ojstričani so nastopili v častnem številu in prišlo je tudi nekaj rodoljubov s Štajerskega. O družbinem namenu je spregovoril vč. g. V. Podgorc, na to pa je g. Fil. Kandut v lepem govoru pojasnil naše zahteve gledé šole in dokazoval potrebo verske in narodne šole. G. Podgorc je potem v obširnem govoru kazal na slabe gospodarske posledice sedanjih brezverskih šol. Številke, da je bilo v Avstriji v 4 letih 29.000 mladih hudodelnikov pred sodniki, na Francoskem pa v enem letu 27.000, kažejo, da sedanja šola človeštva ni poboljšala. Sedaj je „preveč“ in „premalo“ šolskega pouka. „Preveč“: ker šletna šolska dolžnost je predolga in otrok se zbog tega naveliča učenja. „Premalo“: ker potem, ko otrok zapusti v 14. letu šolo, ga nihče ne poučuje več, kar bi bilo prav, ker se otroku še le zdaj bolj razvija pamet. Za ta pouk naj bi skrbele dobro uravnanne nedeljske šole. Nasledke sedanjih šol čuti posebno hudo kmetijski stan. Potem pové izvrstni g. govornik še nekaj o srednjih in višjih šolah in o časnikarstvu. Navzoči so z največjim zanimanjem poslušali krasni govor, ker doslej še niso imeli prilike, čuti tako temeljitih besed, ki so vsem segale do srca. Po zborovanju spregovorilo se je več navdušenih napitnic, za zabavo pa so skrbeli črneški pevci in pekinje, katerim se je iz prijaznosti pridružil tudi g. dravogradski organist A. Grizold. Gotovo bode zanimivo zborovanje, pri katerem se je za družbine namene nabrala precejšnja svota, obrodilo sad. Naša iskrena zahvala pa bodi na tem mestu izrečena gg. govornikom in pevcem in vsem, ki so se shoda udeležili!

Iz Tolstega Vrha. (Nasprotniki slovenske šole.) Ker je narodni občinski odbor občine Tolsti Vrh sklenil, da bode osnoval za našo občino lastno šolo s slovenskim učnim jezikom (kakor je št. Jakobska), začeli so nasprotniki, liberalni nemškutarji, hudo nasprotovati temu sklepu in z drznimi lažmi begati ljudstvo. Občinski odbor ravnal je le v smislu ministrovega odgovora na dr. Gregorčevu interpelacijo, ktero je dobro ocenil zadnji „Mir“ (št. 15.). Sklenil je namreč, da se v občinski hiši na Javorniku (Gamsenegg-u) ustanovi lastna šola, ki bode za občino velika dobrot, ne da bi se s tem nalagali občini preveliki novi stroški, ker bode samo treba nekoliko prirediti že zdaj stoječo hišo za šolske namene. Liberalni Guštanjci pa se bojé, da bi se potem otroci iz naše občine ne mogli več tako „fletno“ v čisto nemški Guštanjski šoli ponemčevati in zato se jej upirajo že sedaj na vso silo. Zbog tega so začeli loviti z raznimi pomočki podpise za neko protipeticijo, s katero ugovarjajo snovanju šole s slovenskim poučnim jezikom za občino Tolsti Vrh. Glavni nasprotni agitator v teh stvaréh je trgovec Rud. Brundula, ki dela bržkone v bratski uzajemnosti z liberalnimi učitelji. Pomaga mu pa menda celo tudi novi oskrbnik pri grofu Pandolfiju, kar se nam pri tem gospodu res čudno zdi. Nosil je tisto peticijo okrog in lovil ljudi z lažmi, da so se podpisali, ne da bi prav vedeli zakaj, neki „penzionirani“ delavec prevaljskih fužin! Reklo se je nevednim ljudem, da bodo morali že letos plačevati veliko večje doklade, itd. kar vse ni res. S takimi hudobnimi lažmi pridobili so jih res nekaj, da so se podpisali! Radovedni smo zdaj le, kako se bodo obnašali visoki celovski gospodje proti tej na tak način nastali peticiji. Mi pa odločno ugovarjamo početju liberalnih agitatorjev, ki tako begajo ljudstvo. Rojaki! ne dajte se zapeljati po prilizjenih in sladkih besedah liberalnih nasprotnikov, marveč stojte kakor jeden mož in potegnite se odločno za slovensko šolo, ki je edino prava za slovensko mladino!

Iz Vodice. (Zahvala.) Od g. J. Hočevarja iz Cerkelj sprejeli smo 50 gld., ktere mu je izročil g. Vek. Legat iz Celovca v imenu pomožnega odbora kot podporo koroških Slovencev vsled potresa ponesrečenim. Srčna hvala! Vodice, dné 29. vel. travna 1895. Simon Žužek, župnik. Janez Sporn, župan.

Iz Mengeša. (Zahvala.) Hvaležnim srcem potrjujem, da mi je g. J. R. Hočevar iz Cerkelj oddal za kamniško-mengeški okraj 50 gld., kateri znesek se nam je poslal po gosp. Vek. Legatu imenom pomožnega odbora iz nabire koroških Slovencev v podporo vsled potresa ponesrečenim. Presrčna hvala vsem darovalcem! Župan: Levac.

Izpod Uršelske gore. Nabirajte v rožniku dobrovo, orehovo in lapuhovo listje, kateri ga še niste, potem bezgov in lipov cvet, grozdjice (ribezelje), sv. Janeza rože ali krčno zel, kamelice, meliso, rožmarin in rože črnega korena (gobez). Zadnjič se je po zmoti pisalo: habetov koren, „če je še“. Seve da je, habet cveti mal. srpana. A trnoličen cvet, sem hotel reči, „če je še“.

Politični pregled.

Pri svitlem cesarju je bila nedavno deputacija, ki je prosila za železnico čez Ture planine in čez Predel. — Pododsek za volilno preosnovo je svoje delo dovršil. On predlaga, naj se število poslancev pomnoži za 47, tako da jih bo 400 namesto 353. Teh 47 novih sedežev se tako razdeli, da volijo 34 poslancev taki, ki plačujejo menj ko 5 gld. direktne (cesarskega) davka, 13 poslancev pa volijo taki delavci, ki so pri kaki bolniški blagajnici ali pa zavarovalnici zoper nezgode, toraj mestni in tovarniški delavci; hlapeci in dninarji pa ostanejo brez volilne pravice, morda zato, ker imajo še nekaj vere. Sicer pa tudi mestni delavci, ki so večinoma socijalni demokrati, ne bodo zadovoljni s 13 poslanci. Mi pa mislimo, da bi bilo pred vsem potrebno in pravično, pomnožiti število kmetijskih poslancev. Za ta predlog, ki pri miru pušča vse krivice sedanjega volilnega reda, se kmetijski poslanci ne morejo ogreti, in ni verjetno, da bi zadobil potrebno dvetretjinsko večino. Ako pa predlog pade, mora pasti tudi vlada, državni zbor bo pa razpuščen. — Vlada je razpustila dunajski mestni zbor, ker ste bili kušćanska in liberalna stranka v zboru enako močni in bi bili druga drugi lahko toliko kljubovali in nagajali, da bi bilo vsako vladanje nemogoče. Zdaj vodi mestne zadeve okrajni glavar Friebeis. Pri novih volitvah je upanje, da zadobi krščanska stranka veliko večino. — V Galiciji so se začeli kmetovalci zbujati in zavedati ter se skušajo otresti jeroštva poljske „Zlahte“ (plemenitašev). — Med češkimi delavci je socijalni demokratizem tako razširjen, da mislijo že na ustanovo lastnega češkega dnevnika. — V Nemčiji se čedalje bolj širi spoznanje, da je zlata veljava le bogatašem v korist. Ljudje tirjajo dvojno veljavo, zlato in srebrno, da bo imel srebrni denar ravno tiste pravice z zlatim. V tem leži ta dobrota, ker je srebra veliko več mimo zlata; do srebrnega denarja tudi revež še pride, do dragega zlata pa težko. Pri srebrni veljavi je zmirom dosti pravega denarja med ljudstvom, pri zlati veljavi pa vidijo le bogatini zlato, reveži pa le papir, kufer ali pa nikelj; tak denar pa zgubi brž vso ali pa nekaj svoje veljave, kakor hitro bi imel iti preko državne meje. — V Djeddi pri Meki na Turškem so roparji ustrelili angleškega podkonzula. — Turška vlada noče nič slišati o tem, da bi se Armenija uredila kot samostojna država. Tudi Rusija je proti temu, ker je dežela premajhna in šteje le 600.000 prebivalcev. — Kitajski otok Formoza, ki bi imel vsled mirovne pogodbe priti pod japonsko oblast, se tega na vso moč brani. Japonci ga zdaj krotijo z vojno silo.

Gospodarske stvari.

Kako se spozna goveja živina, ali je za pitanje, za molžo, ali za jarem? Znano je, da vsako govedo ni vselej za vprego in za pitanje, vsaka krava ni dobra mlekarica. Naj kravo, ktera ni dobra mlekarica, krmimo še tako skrbno, nikoli ne bode dajala mnogo mleka; polagajmo volu, ki ni za pitanje, še toliko klaje, nikoli ga ne bomo opitali.

Vsaka živina ima gotova znamenja, po katerih se spozna, kake lastnosti ima; in te lastnosti mora vsak gospodar dobro poznati.

1. Znamenja, ki uže zunanjé kažejo, da se bode dala živina dobro opitati, so: voljna in mehka koža, svitla dlaka, velik trebuh, kratke noge in debel rep, krepke kosti in širok križ.

2. Znamenja dobrih molznih krav so: dobra mlekarica ima tanke rogove, širok gobec, tenko kožo, ki se rada premiče, života je okroglega, vratu slokega, vime je veliko in mehko, mlečne žile pod trebuhom so debele, rep je nenavaden dolg in tenek. Glavna stvar, po kateri se navadno pozna dobra molzna krava, je pa tako imenovano molžno ogledalo. Molžno ogledalo se imenuje dlaka pod repom med zadnjima stegnoma do srede vimena. Na tem kraju je dlaka krajša in svetlejša, kakor po drugem životu; tudi leži drugače, namreč od spodaj navzgor proti repu. Po velikosti in podobi molznega ogledala dostikrat lahko sodimo dobroto molzne krave. Veliko molžno ogledalo lepe in pravilne podobe je znamenje, da je krava dobra mlekarica, majhno in nepravilno ogledalo pa kaže da ima krava le malo mleka. Ozko ogledalo je tako, da se komaj zapazi in kaže, da daje krava zelo malo mleka.

3. Dobra vprežna živina mora imeti: majhno in bolj zastavno glavo, močen vrat, široke prsi, širok križ, raven hrbet in močne, precej visoke noge. Ne pitaj torej živine, pri kateri vsa vnajščina kaže, da se ne dá opitati; ne zahtevaj veliko mleka od krave, ki ni dobra mlekarica, kajti če jo še tako dobro krmíš, ne bode ti dajala mnogo mleka. Če pa vidiš, da vol ni ustvarjen za vprego,

ga rajši opitaj in prodaj, nego da bi ga mučil z vožnjo. „Domoljub.“

Vino je treba pretakati. Kedar je mošt povrel, ostanejo na dnu posode droži. Torej treba vino odtočiti in odstraniti droži, to je goščo. Drugič naj se vino pretoči, kedar začne spomladi vinska trta solziti, tretjič naj se pretoči, kedar trta cvete in četrtič, kedar se grozdje bere. Goščo je treba vselej odstraniti. „Domoljub.“

Novičar.

Na Koroškem. Nadvojvoda Evgen, ki pregleduje posestva nemškega viteškega reda, mudil se je nedavno tudi nekaj dni na Koroškem. — Slovensko katoliško-politično in gospodarsko društvo napravi dné 30. rožnika javen shod v gostilni gospe Glančnik pri „Mežnarju“ v št. Štefanu za Velikovcem. Vabilo prihodnjič. — Na Otoku so se šli nekteri gojenci Marijanišča v kopeli kopat. Ko so se zopet za odhod zbirali, so pogrešali 16-letnega Ernesta Zemeta iz Kotarč, učenca 3. gimn. razreda. Našli so ga mrtvega v kabini. — V Celovcu se je naselil slovenski gostilničar g. Jakob Traven iz Ljubljane blizo stolne cerkve. Toči prav dobra kranjska, isterska in goriška vina. Najcenejše je po 24 kr. liter. Gostov ima mnogo. Priporočamo ga slovenskim kmetom iz okolice. — Pogorel je Avguštin v št. Lipši pri Mostiču. — V Trebnem pri Logi vesi je 67 leten mož v brezno padel in se ubil. — Pogorel je Ehrlih v Ovčji vesi pri Ukvah.

Na Kranjskem. Škoda, ki jo je potres naredil, se je cenila na sedem milijonov goldinarjev. — Pri letošnjih mestnih volitvah v Ljubljani so bili Slovenci složni. Naj bi vedno tako ostalo! — Sv. misijon je bil v Radovljici. — Na Brezjah bo odslej vsako nedeljo redna sv. maša o pol enajstih. — V Sneberjih pri Savi je pogorel Presetnik. Zažgal je njegov lastni brat. — Kmetijsko podružnico so ustanovili v Izlakah. — Toča je pobila okoli št. Gotarda.

Na Štajerskem. Na binkoštni torek so bili svitli cesar v Gradcu, kjer se je blagoslovilo novo poslopje za visoke šole. — Novo šolsko hišo zidajo v Vojniku. — Za živinozdravnike pridejo v Laški trg gosp. Komers, v Sevnico g. Smrekar, v Kozje g. Konfalik. — Toča je pobila okoli Doberne in Polzele. — Pri Gatu je neki ribič v Dravi vjel soma, ki je tehtal 106 kil. — V Pobrežju pri Mariboru se je naredilo novo jezero, ki obsega 36 oralov.

Na Primorskem. V Trstu je težak Čiriger dva svojih tovarišev smrtno ranil. — Tisti ogerski Jud Lipsič, ki je v Trstu streljal na sv. razpelo, je bil obsojen na 14 mesecev ječe. — V Gorici se je zastrupila hčera judovske urednice Luzzatto. — Iredentovskega urednika Luzzatto, tudi Juda, so pa iz Trsta iztirali. — Toča je pobila okoli sv. Lucije. — V Brdih so ustanovili vinarsko društvo. — Na goriškem Krasu so do zdaj nasadili nad 22 milijonov drevesec, ki so se večinoma dobro prijel. Največ je borov, nekaj pa tudi smerek in mecesnov. — Pri Bolcu se je utrjala velika plast skalovja in zasula cesto.

Po drugih deželah. Pri Dunajskem Novem mestu se je užgal mlin za smodnik in se razletel; šest delavcev je ostalo mrtvih. — V Rimu je pogorelo veliko gledališče. — V Zagrebu so odkrili spomenik pesnika Petra Preradoviča. — Gora Vezuv je začela bljuvati. — Potres so imeli nedavno tudi na Turškem. Mesto Paramitija je skoraj vse porušeno; 50 ljudij je bilo ubitih, okoli 150 ranjenih.

Duhovniške zadeve v Krškej škofiji.

Mestno glavno faro v Celovcu je dobil č. g. Leopold Unterkreuter, do zdaj župnik v Gornjem Dravogradu. — Razpisana je fara Ettendorf do 12. mal srpana. — Za kaplana v Doberlo ves pride č. g. Fr. Rup. — Č. g. Jožef Fugger, kaplan v Libeličah, pride za kaplana v Prevalje. — Č. g. V. Hutar, kaplan v Prevaljah, gre za provizorja v Ettendorf. — Razpisana je fara Sircnica do 9. malega srpana. — Faro Sörg je dobil tamošnji provizor č. g. Anton Coufal. — Umrli so milostljivi gospod Jakob Rebernik, stolni dekan in starosta krških duhovnikov itd. v svojem 88. letu dné 5. t. m. N. v m. p.

Za po potresu poškodovane kranjske siromake je slovenski pomožni odbor v Celovcu prejel sledeča darila, ktera so mu poslali čast. gospodje: Neimenovan župnik iz dežele 5 gld., župnik Jožef Peterman na Otoku 1 gld. 50 kr., Ivan Graber v Štebnu pri Malošah dar treh Slovencev 4 gld., župnik L. Vavtižar v Ziljski Bistrici 5 gld., neimenovan v Ziljski Bistrici 1 gld., Schnabl-Stucinja v Draščah 1 gld. 50 kr., M. P. v Ziljski Bistrici 50 kr., neimenovan 1 gld. Darovali so dalje po g. prof. J. Lendovšek v Beljaku: Janez Šervicelj

50 kr., posestnik Fr. Gailer na Dravi 1 gld., neimenovan 1 gld., J. Savnik 50 kr., Slovenci na Brdi ob Blaškem jezeru, nabral g. T. Eichholzer p. d. Hojž 4 gld.; Slovenci na Dravi in v Korošicah, nabral cerkovnik g. Pacher 9 gld. 50 kr.; neimenovan kmet iz Loške fare 1 gld., železniški nadzornik Avg. Dettela 1 gld., Loški župljani 5 gld. 43 kr., slavna hranilnica in posojilnica v Velikovu 50 gld., kaplan Jož. Rozman v Spod. Dravogradu 3 gld., slavna hranilnica in posojilnica v Spodnj. Dravogradu 25 gld. Skupaj 121 gld. 43 kr. Prištejši temu znesku v 15. šte. „Mira“ izkazano svôto 560 gld. 47 kr., znaša do zdaj v ta namen nabrana zbirka 681 gld. 90 kr.

Vsem bodi na tem mestu izrečena presrečna zahvala. Iskreno prosimo vse Slovence za milodare v podporo siromašnim našim sorodnim kranjskim bratom!

Pomožni odbor.

Vabilo

k izvanrednemu občnemu zboru hranilnice in posojilnice v Velikovu, kateri se bo vršil v sredo po lepi nedelji dne 19. rožnika 1895 ob 1. uri popoldne v gostilni pri „Aufmuth“-u v Velikovu. Vspored: Volitev dveh novih odbornikov, predsednika, blagajnika in enega pregledovalca računov. K obilni udeležbi vabi vse zadrugniške odbore.

Vabilo.

Načelnštvo podružnice sv. Cirila in Metoda „za Beljak in okolico“ vabi najuljudnejše vse domoljubne Slovence in Slovence na **shod**, ki se bo vršil v nedeljo, dne 23. rožnika 1895, v Stopicah (samo 10 minut od nove železniške postaje: Müllnern) v gostilni gosp. Geldnerja p. d. „pri Pekiču“.

Vabilo.

„Katoliško delavsko društvo za Prevalje in okolico“ ima v nedeljo dne 23. rožnika t. l. pri „Stulerju“ v Črni **društveni shod**. Somišljeniki so prijazno povabljeni!

Loterijske srečke od 1. rožnika

Dunaj 31 17 35 1 75
Gradec 19 73 8 18 42

Tržne cene v Celovcu.

Ime blaga	na birne		na hektolitre	
	gld.	kr.	gld.	kr.
pšenica	4	60	5	72
rž	3	60	4	50
ječmen	3	35	4	20
oves	2	50	3	10
hejda	3	45	4	35
turšica (sirk)	4	25	5	30
pšeno	8	—	10	—
fižol	—	—	—	—
repica (krompir)	—	90	1	45
deteljno seme	—	—	—	—
grah	—	—	—	—

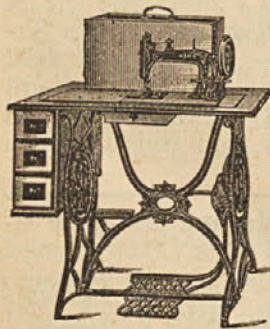
Sladko seno je po 2 gld. — kr. do 2 gld. 50 kr. kisto 1 gld. 30 kr. do 2 gld. — kr., slama po 1 gld. 20 kr. meterski cent (100 kil). Frišen špeh je po 67 do 70 kr. kila, maslo in puter po 96 do 110 kr. — Pitane vole plačujejo mesarji po 35 do 37 gld. stari cent.

Posestvo

ob Vrbskem jezeru, v lepi legi, vse v dobrem stanu, se prodá s pohištvom vred, kdor plača 170 gld., za vsako oralo. Posredovalci (mešetarji) so izključeni. Več pové posestnik v Celovcu, Kanalgasse št. 16.

Krojaškega učenca,

z dobrim šolskim spričevalom, dobro vzgojo in poštenim vedenjem sprejme **Matija Singer** v Svetni vesi, pošta Podgoro (Unterbergen) na Koroškem.

Važno

za čevljarje, sedlarje, jermenarje in šivilje: najboljše in najcenejše **šivalne stroje** vsake vrste, posamezne dele teh strojev in igle vsake vrste kakor tudi **železne blagajnice**, varne proti ognju in tatovom, prodaja podpisani in stroje tudi po cení popravila v svoji delavnici. Tovarniške cene.

Matija Planko
v Celovcu, Burggasse št. 12.

Tiskarna družbe sv. Mohorja

se uljudno priporoča za natiskovanje vizitnic, pisanih zavrtkov itd. po najnižjih cenah.

H košnji (seči) in žetvi priporočam sloveče Bistriške kose

z zgoraj navedenim fabriškim znamenjem in
izvrstne srpe, kakor tudi prave Bergamaške kamne (osle)
najbolje vrste po najnižjih cenah.

Franc Sadnikar,

trgovec z železnino v Celovcu, Burggasse šte. 7.

(Vnanja naročila izvršujem po pošti in naj se blagovoli dolgost kos naznaniti.)

Kamnik na Kranjskem.
Kneipp-ovo zdravišče.
Postaja državne železnice.

Vestno, individ. zdravljenje pod vodstvom dr. Wackenreiterja, ki se je v Würshofenu naučil Kneippovega zdravljenja, na kliniki za hidroterapijo pri prof. Winternitzu zdravljenja bolezni na koži. Nadalje si je pri prof. Kaposiju in na kliniki za živčnebolezni in psihiatriko prof. Krafft-Ebinga pridobil obilne znanosti in skušnje. — Prospekti se dobivajo pri vodstvu zdravišča.

Tovarna za kmetijske stroje.

Kdor potrebuje kak kmetijski stroj, naj se obrne naravnost na tovarno

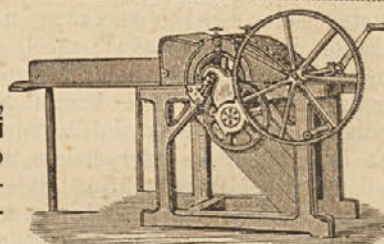
Konrada Prosch-a,

v Celovcu, Adlergasse šte. 19.

nasproti c. kr. kmetijske družbe,

kjer se dobijo najnovejše mlatilnice, slamoreznice, gepeljni in razni drugi za kmetijstvo potrebni stroji ter tudi taki **vodovodi**, ki sami vodo gonijo iz globoko ležečih studencev na zemljišča, katerim vode primanjkuje. (Glej podobno na levi strani.)

Cenike pošilja zastoj.

PETER MERLIN
„pri zlati krogli“
stara trgovska hiša za tržaško blago in železnino
v Celovcu, Kosarske ulice,
priporoča svojo veliko zalogo najboljše kave, sladkorja, petroleja itd. Prodaja tudi dobra vina, rum in druge žgane pijače, barve, izvrstno moko in južno sadje. Nadalje prodaja vsakovrstno orodje in posodo iz železa, pleha, bakra, čina itd. Za poštenost blagá se jamči; cene so nizke.

Laneno-oljnati

firnež

najbolje vrste prodaja

Adolf Hauptmann,

tovarna firneža v Ljubljani.

Razpošilja na zahtevanje brezplačno in franko svoj ilustrovani cenilnik oljnatih barv, firnežev, lakov, suhih kemičnih in mineralnih barv, düsseldorfskih oljnatih in akvarelnih barv za umetnike, barv za fotografe, emajl-, majolika- in lazurnih barv, potrebnih za oljnato in akvarelno slikanje, čopičev, tint, kakor tudi še mnogo drugih predmetov za obrtnijo, šole in domačo rabo.

ANTIKOHOL je edini, gotovo pomagajoči pomoček zoper še tako trdovratno pijančilnost; nema duha, torej se bolniku lahko brez njegove vednosti daje. Zdravilo je neškodljivo in čini **najboljši uspeh**. Zahvalna pisma ozdravljenih so na razpolaganje. Ena škatljica stane 3 gld., dvojna za zastarane bolezni 5 gld. Ako se denar naprej pošlje, plačamo mi stroške na pošti, ko zdravilo odpošljemo. Pristno zdravilo se dobi le: **Salvator-Apoheke, Gross-Beeskerek, Ungarn.**

Podpisani ima na prodaj

méd (strd)

in sicer

garantovan pitanec

kilogr. po 54 kr. brez poštne.

Valentin Selan,

posestnik in čebelar na Trati šte. 16.

P. Cerklje, Gorenjsko.

Pristna **ÖlZ**-ova kava

je od dné do dné bolj priljubljena, ker stori kavo zdravo, okusno, tečno in redilno.

Dobi se v vseh prodajalnicah za tržaško blago.

Nova hiša je na prodaj in je prav pripravna za gostilno, ker je prostorna in stoji poleg ceste med Guštanjem in Prevaljem. Več pové Ana Močivnik v Prevaljah na Koroškem.

Obrazne slike (portréte)

v oljnatih barvah in vsaki velikosti izdeljuje udano podpisani natančno po vsakršni fotografiji. Take slike se lepo podajo v okvirih kot olepšava izb in so pripravne kot darila za poroke, godove, rojstvene dni in druge prilike.

Za rajnimi so najlepši in večni spomin.

Slike se naredijo po fotografijah tudi, če so tiste že nekoliko obledele, in celo po takih, kjer je več oseb skupaj fotografiranih. Fotografije se nepoškodovane vrnejo. — Za dobro podobnost (sličnost) se jamči. Tudi slikam podobe svetnikov v vsakršni velikosti.

M. Ogerčnik v Celovcu,

kolodvorske ulice (Bahnhofstrasse) šte. 35.